

Samolot RWD-13 S/T SP- BNP dar mieszkańców Chełmka

W historii naszej miejscowości miało miejsce niezwykle wydarzenie, 2 października 1938 roku odbyło się uroczyste przekazanie samolotu RWD-13 S/T SP- BNP. Maszyna została zakupiona jako dar dla polskiej armii ufundowany przez załogę fabryki Bata i mieszkańców Chełmka. Prezentujemy Państwu archiwalne i źródłowe materiały ukazujące przebieg wydarzeń oraz listę darczyńców. Mimo czynionych wysiłków nie udało się ustalić dalszych wojennych losów samolotu. Będziemy Państwu wdzięczni za wszelkie informacje, fotografie, dokumenty związane z historią samolotu.

Echo Chełmka

Tygodnik Polskiej Spółki Obuwia Bata S. A.

ROK V. Kraków – Chełmek, 9 października 1938 r. Nr 39

Przebieg uroczystości w dniu 2 października

*PRZEKAZANIE SAMOLOTU ARMII – POŚWIĘCENIE CHORAĞWI RODZINY SZEWSKIEJ
I POŚWIĘCENIE SZKOŁY NA KOLONII.*

Nasze święto 2 października b.r. rozpoczęły się od capstrzyku orkiestry fabrycznej, która rano o godz. 7.00 przeciągnęła przez wieś, a następnie przez kolonię.

Przed fabryką zaczęli gromadzić się współpracownicy wraz z rodzinami, wkrótce też ze wsi przybył Związek Strzelecki, Rezerwiści, Straż Pożarna oraz mieszkańcy Chełmka. Na czele pochodu szły dzieci szkolne.

O godzinie 9- tej rano wyruszył z dziedzińca fabrycznego pochód, złożony z wyżej wymienionych organizacji oraz z drużyn P.C.K., drużyny Ratowniczej L. O. P. P. i wychowanków szkoły pracy Bata.

Widok maszerujących oddziałów współpracowników i mieszkańców Chełmka zrobił wspaniałe wrażenie.

Pochód przeszedł wzdłuż ozdobionej flagami o barwach państwowych Alei Brzozowej i skierował się na lotnisko, pięknie udekorowane chorągwiami i ustawił się przed ołtarzem polowym.

Na prawo od ołtarza stał bogato przystrojony kwiatami samolot R. W. D. 13 – nasza duma i radość.

Oczy wszystkich kierowały się w stronę samolotu, którego piękny kształt wzbudzał szczerzy zachwyt. Tłum rósł z każdą chwilą, sięgając kilka tysięcy osób. Tymczasem przybyli na lotnisko zaproszeni goście oraz rodzice chrzestni samolotu i sztandaru.

Przybyli pp.: wicewojewoda krakowski dr Piotr Małaszyński, generał Bernard Mond z małżonką, płk. Sas – Kulczycki, płk. R. Orlot – Leroch, płk. Górecki z małżonką, starosta chrzanowski mgr Antoni Basara, poseł Gdula Tadeusz, insp. P. P. płk. Grabowski, płk. s. s. Tadeusz Podgórski z małżonką, dyr. Kazimierz Staich, dyr. Piotrowski z małżonką, komisarz Walter, kpt. Filipek, inż. Fitz, dyr. Kozłowski i wielu innych gości.

Ks. prob. Wcisło przystąpił do odprawienia Mszy św., do której przygrywała orkiestra, po czym ks. proboszcz wygłosił podniosłe kazanie na temat miłości Boga i Ojczyzny. Po kazaniu, które zebrani wysłuchali w skupieniu, ks. proboszcz przystąpił do poświęcenia samolotu. Aktu chrztu dokonał następnie p.gen. Mond z p. dyrektorową Remerową. - W akcie tym równocześnie brali udział, jako rodzice zaproszeni goście i współpracownicy.

Po ceremonii poświęcenia i chrztu samolotu przemówił do zebranych prezes „Rodziny Szewskiej” p. Franciszek Paweła:

Robotnik polski w Chełmku składa dziś swój skromny hołd.

Składamy hołd wielkiej i niezwykłej armii polskiej, stworzonej przez Budowniczego Polski Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Jestem dumny, że jako prezes „Rodziny Szewskiej”, mogę w imieniu tej organizacji przekazać ten samolot Armii - jako dar, pochodzący z drobnych składek robotniczych i pracowniczych.

Chcę tu podkreślić, że nikt chyba bardziej nie jest usposobiony pokojowo, jak robotnik. Nasz żywioł – to dynamo – maszyna, a nie karabin maszynowy, nasza siedziba – to fabryka, a nie forteca. Ale musimy sobie zdać sprawę z tego, że co innego jest wojna zaborcza, a całkiem co innego „bronić swego, lub iść po swoje”. - Hasło polskiego robotnika to: „Precz z wojną! - Niech żyje Obrona Narodowa!”.

Niestety – nie wszyscy tak myślą na świecie i dlatego w ogólnym wyścigu zbrojeń nie możemy się znaleźć na szarym końcu.

Historia nasza dowiodła, że robotnik polski zawsze był dobrym patriotą i obywatelem i nigdy nie szczędził ofiary krwi i trudu dla dobra swej Ojczyzny.

W trosce o nasze najwyższe dobro, o naszą Wielką Ojczyznę, dążyć musimy do posiadania silnej armii.

Nam, robotnikom, nie trzeba wmawiać miłości do naszego wojska, bo to wojsko, to nasi bracia, synowie, to my sami, już w rezerwie!

Uczyńmyż wszystko, by ci drodzy chłopcy, by nasza armia, gdy stanie w obliczu nieprzyjaciela, była tak wyposażona w sprzęt bojowy, by żaden wróg nie zdołał jej złamać.

Dziś fundujemy dla armii samolot, a szczerze nasze życzenia, by następne pokolenia robotnicze fundowały szkoły, świetlice i boiska.

Oddając w ręce Pana Wojewody ten samolot, robotnik polski chce podkreślić, że zawsze jest gotów do ofiar dla dobra Narodu i Państwa, robotnik chce też zameldować, że czuje się członkiem Wielkiej Armii Narodowej i odda swe życie na potrzeby Ojczyzny.

Najjaśniejsza Rzeczpospolita Polska, Pan Prezydent Profesor Ignac Mościcki i Naczelny Wódz Armii Narodowej Marszałek Śmigły – Rydz niech żyją!!!

Z kolei zabrał głos wicewojewoda krakowski p. dr Małaszyński, który odbierając dla potrzeb L. O. P. P. samolot wyraził podziękowanie za ten wspaniały dar pracowników firmy Bata, którzy dali tym dowód wyrobienia obywatelskiego i zrozumienia potrzeby budowania silnego lotnictwa.

Następnie przemówił gospodarz powiatu p. starosta Basara, który zaznaczył, że Chełmek w ofiarności na rzecz Państwa zawsze był chętny i nie szczędził ofiar, czego dowodem ten samolot, a nadto udział w ofiarowaniu sprzętu armii, która to uroczystość odbędzie się w Chrzanowie w święto 20 – lecia Niepodległości.

W dalszej części programu uroczystości programu nastąpiło poświęcenie chorągwi „Rodziny Szewskiej”. - Poświęcenia dokonał ks. proboszcz Wcisło. W pierwszej parze, jako rodzice chrzestni wystąpili: wicewojewoda dr Piotr Małaszyński i p. Helena Gabesamowa.

Kurator „Rodziny Szewskiej” p. płk. Tadeusz Podgórski, wręczając chorągiew prezesowi związku p. Franciszkowi Paweli, zwrócił się do członków i członkiń „Rodziny” w te słowa:

Po dwóch latach od chwili założenia związku zawodowego, przeżywacie dziś wielki dzień, wielkie święto:- święto poświęcenia własnego sztandaru!

Sztandar jest widowym znakiem nie tylko wielkości związku, jego siły, spoistości organizacyjnej, ale i wielkiej karność!

Sztandar ten nakłada też na Was duże obowiązki – przede wszystkim obowiązek obrony godności robotniczej, a równocześnie przywiązanie do własnej organizacji.

Ileż to razy żołnierz za cenę swego życia broni sztandaru? - Bo w tym sztandarze widzi on nie martwy przedmiot, a ideały, za które on sam i jego bracia walczą!

Powinniście pamiętać o tym, że nie to jest najważniejsze, że dziś ten sztandar Wam wręczam, a to : - jakie hasła na nim wypiszecie i jak tych haseł bronić będziecie.

Od Was tylko zależy, czy sztandar ten będzie odbiciem Waszych ideałów, czy też pozostanie on bezdusznym członkiem drewnianym i kawałkiem materii.

Gdy mówimy o sztandarze, mamy na myśli honor danego społeczeństwa, a honor – to rzecz wielka!

W tym przekonaniu wręczam ten sztandar Prezesowi Waszego Związku.

Odbierając chorągiew z rąk kuratora, p. Paweła uroczyście przyrzekł w imieniu wszystkich członków wiernie stać przy swym sztandarze. Następnie wręczył go chorążemu p. Piotrowi Palce oraz pocztowi sztandarowemu, w którego skład wchodził: p. Mendela i p. Węglarz.

Po tej uroczystej chwili zabrał głos b. poseł Gdula, wyrażając radość z tak pięknej uroczystości związku zawodowego, którego dewizą jest: „Przez wspólną pracę – do dobrobytu!” Podkreślił przy tym znaczenie związku zawodowego, jako czynnika pogłębiającego wiedzę fachową, szerzącego oświatę, działającego dla dobra moralnego, umysłowego i materialnego, przy współudziale pracodawcy.

Po przemówieniu posła Gduli rozległy się dźwięki hymnu, po czym uformował się pochód, celem odbycia defilady. Na boisku pozostali jedynie współpracownicy: Nowak Mieczysław, Korab, Perucki, Rusin, Kuchcianka, Fichtłówna, Chrobak, Zamarlik A, Winc. Opitek, Grelowski, którzy odbyli loty ponad Chełmkiem. Lotom tym przypatrywała się liczna rzesza ciekawych, zwłaszcza młodzieży, która nigdy z bliska nie widziała samolotu, a teraz mogła się napatrzeć do syta. Niewątpliwie loty propagandowe były doskonałą propagandą lotnictwa.

Defiladę przyjęli p. wicewojewoda dr Małaszyński, p. gen. Mond i p. starosta Basara. Obok trybuny stanął poczet sztandarowy „Rodziny Szewskiej” w otoczeniu pp.: płk. Orlot - Lerocha, płk. Kulczyckiego, płk. Góreckiego, płk. Podgórskiego, dyr. Staicha, Prezesa Gabesama, dyr. Remera i innych.

Po defiladzie odbyło się poświęcenie szkoły, którego dokonał ks. proboszcz Wcisło. Goście zwiedzili wnętrze, po czym p. prezes Gabesam wygłosił przemówienie:

PRZEMÓWIENIE P. PREZESA.

Panie Wojewodo, panie Generale, panie Starosto, Szanowni Goście i Współpracownicy!

Prawdziwy to dla zaszczytu, że mogę powitać na terenie naszego warsztatu pracy Szanownych Gości, którzy przybyli do nas, by wziąć z nami udział w uroczystościach poświęcenia i wręczenia samolotu dla Armii, poświęcenie sztandaru „Rodziny Szewskiej” i naszego przedszkola.

W połączeniu tych trzech aktów widzę symbol właściwego ujęcia życia i jego potrzeb.

Praca nasza i idąca z nią w parze praca dla społeczeństwa, oraz kształcenie i wychowanie młodzieży, wymagają poczucia bezpieczeństwa, które obywatelom zapewnić może tylko wielka i potężna armia.

W zrozumieniu tej prawdy i w spełnieniu nakazu moralnego, patriotycznego wyszła z łona organizacji zawodowej „Rodziny Szewskiej” inicjatywa ufundowania samolotu dla sławnej armii polskiej. Niosąc w ofierze ten skromny dar, postanowiliśmy zarazem tę wzniosłą chwilę upamiętnić uroczystością poświęcenia własnego sztandaru, który będzie dla nas symbolem zjednoczenia duchowego w dążeniu do zrealizowania wytkniętych zadań i celów na przyszłość.

Podwaliną potęgi każdego narodu jest praca jego obywateli, oparta na zasadach ścisłej współpracy, która zabezpieczając im byt, umożliwia zarazem osiągnięcie wielu jeszcze innych szczytnych celów, w interesie narodu i społeczeństwa.

Właściwym i istotnym celem naszego przedsiębiorstwa jest : „służba dla społeczeństwa”.

Osiągnięcie tego celu byłoby jednak niemożliwym, gdyby przedsiębiorstwo nasze nie przykładło wielkiej wagi do dźwigni postępu, jaką jest krzewienie nauki i oświaty wśród pracowników. Pragnąc stworzyć typ pracownika wartościowego, przedsiębiorstwo nasze kładzie wielki nacisk na kwestie wychowawcze, stanowiące kardynalny warunek rozwoju.

Praca jest świętością – głosił założyciel naszego przedsiębiorstwa Tomasz Bata, a w swoim testamencie pozostawił te słowa: „Dopóki będziecie służyć pracy – dopóty byt wasz będzie pewny, jeżeli jednak sprzeniewierzycie się jej i, myśląc tylko o sobie, zapomnicie o służbie wobec bliźnich czeka was nieuchronna zguba!”

Słowa te powinniśmy sobie wyryć głęboko w naszych sercach i umysłach, albowiem pamięć o nich stanowi drogę do wzajemnego zrozumienia.

Zadaniem przedsiębiorcy jest stwarzać trwałe wartości dla dobra przyszłych pokoleń, jego obowiązkiem przekazanie ich w postaci zebranych doświadczeń synom odeszłych współpracowników. Od spełnienia tego obowiązku zależy bowiem długotrwałość przedsiębiorstwa. Środkiem, wiodącym do jego wykonania jest kształcenie i wychowanie dzieci pracowników.

Przestrzegając tej zasady, zbudowaliśmy szkołę dla dzieci naszych pracowników i w niej czerpiąc naukę, będą dorastali przyszli pracownicy i kierownicy warsztatów naszych zakładów.

Skromny ten początek mamy nadzieję rozbudować, zwłaszcza, że w tych dniach wrócili nasi wychowankowie, o których musimy się zatroszczyć, dając im możliwość kontynuowania nauki i pracy.

Przy tej sposobności pozwalam sobie zwrócić się do Was, współpracownicy, z następującym apelem:

Starajcie się pogłębiać Wasze horyzonty myślowe!

Pogłębiajcie swe umiejętności.

Stwórzcie sobie światowy pogląd na pracę!

Bezprawiu przedstawiajcie zawsze prawo!

Idźcie naprzód według planu i z rozwagą!

Kształćcie sobie charakter i wolę przez uprawianie sportów!

Znoście mężnie ciosy niepowodzeń!

Bądźcie przedsiębiorczymi.

Budujcie wytrwale!

Szanujcie współpracę.

-Staniecie się wówczas obywatelami, w pełnym tego słowa znaczeniu!

W imieniu gminy zabrał głos kierownik szkoły p. Kazimierz Staich, który w krótkim, lecz bogatym w treść przemówieniu dał wyraz swemu zadowoleniu, że na terenie Chełmka powstała szkoła – pałac, która służyć będzie szerzeniu oświaty i wiedzy.

Na tym zakończone zostały uroczystości. Na zaproszenie kierownictwa fabryki, goście i współpracownicy wraz z rodzinami wzięli udział w skromnym przyjęciu. Tutaj wytworzył się serdeczny i miły nastrój. Kolejno przemawiali pp.: płk. Podgórski, Wicewojewoda Małaszyński, gen. Mond, poseł Gdula, p. starosta Basara, wójt dyr. Staich, płk. Górecki, p. Tadeusz Staioch i prezes „Rodziny” p. Fr. Pawela. Owacjom na cześć armii, gości i „Rodziny Szewskiej” nie było końca.

Cała uroczystość wywarła na wszystkich wielkie wrażenie i przyczyniła się w dużym stopniu do podniesienia samopoczucia, wartości własnej świata pracy, który miał zaszczyt gościć wysokich przedstawicieli władz państwowych i wojskowych. Przedstawiciele ci w swych przemówieniach doceniając wysiłek świata pracy na rzecz kraju, wyrazili mu swą cześć i szacunek.

Napis na pierwszej stronie księgi pamiątkowej Rodziny Szewskiej brzmi:

Działo się w Chełmku powiatu chrzanowskiego Roku Pańskiego 1938 -go, w trzy lata po śmierci Wodza Narodu, Wielkiego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, kiedy Prezydentem Najjaśniejszej Rzeczypospolitej był profesor Ignacy Mościcki, marszałkiem Polski Edward Rydz – Śmigły, prezesem rady ministrów generał dywizji dr Felicjan Sławoj- Składkowski, wojewodą krakowskim dr Józef Tymiński, dowódcą Okręgu Korpusu Nr V generał brygady Jerzy Narbutt Łuczyński, starostą powiatu chrzanowskiego mgr Antoni Basara, wójtem gminy Chełmek Kazimierz Staich, sołtysem gromady Chełmek Marcin Krzyworzycki. - Robotnicy Polskiej Spółki obuwia Bata S. A. w Chełmku, zrzeszeni w swoim związku zawodowym „Rodzina Szewska”, na posiedzeniu zarządu w dniu 9 marca 1938 roku w składzie: prezes Paweł Franciszek, wiceprezes Zamarlik Adam, sekretarz Kulczyk Jan, wiceprezes II Zamarlik Józef, skarbnik Palka Piotr, gospodarz Fidył Jan, członkowie zarządu: Brzeziński Józef, Kobyłczyk Józef, Walczyk Antonina, Buliński Marcin, Zbucki Stanisław, Mendela Stanisław, Piwowarczyk Stanisław, Węglarz Jan, Waliśkiewicz Jan, Hendzlik Władysław, Opitek Wincenty – i w obecności kuratora swego związku, wiceprezesa Rady Nadzorczej S. A. Bata, podpułkownika ss. Tadeusza Jana Podgórskiego, powzięli jednomyślną uchwałę ufundowania sztandaru, jako widomego znaku wspólnoty organizacyjnej. Prezesem Polskiej Spółki Obuwia Bata był wówczas Alojzy Gabesam, dyrektorem fabryki Jan Remer. Realizację uchwały wykonania sztandarów powierzono znamienitej pracowni hafciarskiej Miejskiego Muzeum Przemysłowego w Krakowie, która to pracownia wykonała sztandar według projektu i pod osobistym kierownictwem art. malarza Franciszka Jaźwieckiego. Na sztandarze tym wypisano przewodnie hasło: „ Wspólną pracę do dobrobytu” - jak na sztandarach żołnierskich : „ Honor i Ojczyzna”. - Bo tak, jak przeznaczeniem żołnierza jest walka, tak obowiązkiem robotnika jest praca, której celem podniesienie dobrobytu Ojczyzny. Pracę swą robotnik szewski w Chełmku wytwarza obuwie, czego widowym znakiem jest umieszczone na sztandarze średniowieczne godło polskiego kunsztu szewskiego. – A że pracę tą wykonuje się w Chełmku, umieszczono na sztandarze historyczny herb gromady, jako znak łączności Związku z Chełmkiem.

Matka Boska Częstochowska, Królowa Korony Polskiej i święty Kryspin, osobliwy Patron i Orędownik kunsztu osobliwy Patron i Orędownik kunsztu szewskiego niechaj sztandarowi temu trwałej opieki użyczą i wiodą robotnika polskiego w pracy wykuwania wielkiego jutra Polski pracującej. Sztandar ten w czasie uroczystej mszy świętej w dniu 2 października 1938 roku w Chełmku poświęcono, a kurator przekazał go Związkowi w ręce jego prezesa. Akt ten rodzice chrzestni swoimi własnoręcznymi podpisami potwierdzili.

W księdze pamiątkowej z okazji poświęcenia samolotu, czytamy:

Działo się w Chełmku powiatu chrzanowskiego, Roku Pańskiego 1938- go, trzy lata po śmierci Wodza Narodu Wielkiego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, kiedy Prezydentem Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej był prof. Ignacy Mościcki, marszałkiem Polski Edward Śmigły – Rydz, prezesem rady ministrów generał dywizji dr Felicjan Sławoj – Składkowski, wojewoda krakowski dr Józef Tymiński, dowódcą Okręgu Korpusu Nr V generał brygady Jerzy Narbutt-Łuczyński, starosta powiatu chrzanowskiego mgr Antoni Basara, wójtem gminy Chełmek Kazimierz Staich, sołtysem gromady Chełmek Marcin Krzyworzycki.

Robotnicy Polskiej Spółki Obuwia Bata w Chełmku zgrupowani w swoim związku zawodowym „Rodzina Szewska” w składzie zarządu: prezes Paweł Franciszek, wiceprezes Zamarlik Adam, sekretarz Kulczyk Jan, wiceprezes II Zamarlik Józef, skarbnik Palka Piotr, gospodarz Fidył Jan, członkowie zarządu: Brzeziński Józef, Kobyłczyk Józef, Walczyk Antonina, Buliński Marcin, Zbucki Stanisław, Mendela Stanisław, Piwowarczyk Stanisław, Węglarz Jan, Waliśkiewicz Jan, Hendzlik Władysław, Opitek Wincenty, z kuratorem swoim wiceprezesem Rady Nadzorczej S. A. Bata, podpułkownikiem ss. Tadeuszem Janem Podgórskim na czele, postanowili w dniu 25 marca 1938 roku na

zebraniu zarządu „Rodziny Szewskiej”, a następnie przez aklamację na ogólnym zebraniu robotników w dniu 7 kwietnia 1938 roku, ufundować armii polskiej samolot RWD13 jako widomy znak swego przywiązania i serdecznej łączności robotnika polskiego z armią narodową.

Prezesem Zarządu Polskiej Spółki Obuwia Bata był wówczas Alojzy Gabesam, dyrektorem fabryki Jan Remer.

Samolot w czasie uroczystej mszy świętej poświęcono i przekazano armii polskiej w dniu 2 października 1938 roku w Chełmku.

Do naszych Szanownych Gości

Minał 2 października.

Każdy powrócił do swoich codziennych zajęć.

W trudzie codziennej pracy, z każdym dniem, to, co było, traci na wyrazistości, ustępuje miejsca nowym wydarzeniom.

Ale zdarzają się rzeczy, które nie giną, nie przemijają, ale utrwalają się w pamięci i pozostawiają zawsze miłe wspomnienie.

Dla nas tym miłym wspomnieniem będzie dzień 2 października, w którym mieliśmy zaszczyt powitać wysokich dostojników państwowych i wojskowych i co więcej, przebywać z nimi przez przeciąg prawie całego dnia w serdecznej i miłej atmosferze przyjaźni i szacunku.

Dziękujemy wszystkim za udział w naszym święcie, dzięki czemu Chełmek przeżył wzruszający dzień a pracownik pokrzepił wiarę w swoją wartość i doznał nowej podniety do dalszej pracy dla dobra społeczeństwa i państwa.

FRANCISZEK PAWELA

Prezes „Rodziny Szewskiej”

ZBIÓRKA NA SAMOLOT „BATA”

Echo Chełmka

Tygodnik Polskiej Spółki Obuwia Bata S. A.

ROK V. Kraków – Chełmek, 31 lipiec 1938 r. Nr 29

Zbiórka na samolot „Bata”

W dalszym ciągu napłynęły deklaracje od : **kierownika sklepu w Bochni p. Horwitza** na kwotę 25. - zł, od **kierownika sklepu w Ostrowcu p. Abenda** na kwotę 50.- zł, razem 75.-zł. Łącznie z poprzednimi deklaracjami, na samolot „Bata” zebrano dotychczas 15,586.50 zł.

W numerze 28 zamieściliśmy listę ofiarodawców, którzy złożyli deklarację na wieczorku pożegnalnym urządzonym z powodu wyjazdu p. Jeryczewicza, przy czym podaliśmy, że p. Nowak ofiarował kwotę 200.- zł. Ponieważ wśród kierowników sklepów mamy kilku Nowaków, przeto wyjaśniamy, że **kwotę tę złożył p. Stanisław Nowak, kierownik sklepu w Chełmku.**

Rosną ofiary na samolot „Bata”.

W dalszym ciągu ofiar na samolot, kierownik sklepu w Wilnie (ul. Mickiewicza 31) **p. Leon Lewin** zadeklarował kwotę **zł 100** – wzywając do łańcucha ofiar kierownika sklepu **w Wilnie I. p. Bauera**.

Pracownicy fizyczni w Chełmku złożyli kwotę **zł 1.243.55**

Dotychczas zebrano:

pracownicy fizyczni w Chełmku	.	.	.	zł	5.643.55
umysłowi	.	.	.	zł	8.785.-
kierownicy sklepów i personel	.	.	.	zł	<u>2.501.50</u>

razem zł 16.930.05

Dalsza deklaracja na samolot.

Dalsze ofiary na zakupno samolotu dla armii zadeklarowali:

Kierownik sklepu **w Pińsku**, ul. Kościuszki 35, **p. Szoor Jakub** zł 30.- ; jego współpracowniczka, **p. Wąsowska Maria** zł. - ; Kierownik sklepu **w Rozwadowie**, ul. Piłsudskiego 223, **p. Getreu Marek** zł 25.-; jego współpracownicy: **p. Cacaj Mieczysław** zł 5.-, **p. Mahler B.** zł 2. - ; Kierownik sklepu w **Bydgoszczy**, Plac Teatralny 3, **p. Rogowicz Piotr** zł 100.- ; personel sklepu: **p. Małkówna Zofia** zł 5.- , **p. Golińska Apolonia** zł 5.-, **p. Srocanka Zofia** zł 5.- , **p. Srocanka Wanda** zł5.-, **p. Mikulska Jadwiga** zł 5.-, **p. Ogiński Bolesław** zł 8.-, **p. Kwiciński Walerian** zł 3.-, **p. Pepliński Leon** zł 10.-, **p. Skowroński Józef** zł 2.-, **p. Osrowski Leonard** zł 5.-, **p. Kaczmarek Stefan** zł 5.-, **p. Fryszke Wincenty** zł 5.-, **p. Kubalewski Marian** zł 2.-; Pracownicy fizyczni w Chełmku zł 537.60.

Dotychczas zebrano:

pracownicy fizyczni w Chełmku	.	.	.	zł	6.182.15
umysłowi	.	.	.	zł	8.786.-
kierownicy sklepów i personel	.	.	.	zł	<u>2.733.50</u>

Razem zł 17.700.65

Deklaracje na samolot.

Dalsze ofiary na zakupno samolotu dla armii zadeklarowali:

Kierownik sklepu **w Katowicach**, ul. 3 Maja 3, **p. Feiler Ryszard** zł 150.-; jego współpracownicy : pp.: Prochatschek Małgorzata zł 2.-; Tworuszka Emilia zł 5.-; Furchówna Eleonora zł 3.-; Gaś Józef zł5.-; Golley Małgorzata zł 5.-; Koczuba Augustyn

zł3.-; Parzentna Maria zł 3.-; Thomalla Róża zł 5.-; Gołabek Aleksander zł 2.-; Spyra Helena zł 5.-; Zierzucha Lucja 2.-; Ciongwa Gertruda zł 5.-; Grucówna Helena zł 5.-; Mikulska Jadwiga zł 5.-; Puschówna Róża zł 5.-; Danisz Jerzy zł 10.-; Filak Teofil zł 5.-; Hucz Paweł zł 5.-; Jarosz Rudolf zł 5.-; Lubrich Gerhard zł 13.-; Macionsek Wilhelm zł 5.-; Oberc Józef zł 5.-; Regulski Władysław zł 10.-; Ryguła Reimond zł 5.-; Steiner Emanuel zł 2.-; Cziołka Piotr zł 2.-. Razem współpracownicy **zł 277.-**. Kierownik sklepu **w Warszawie**, ul. Puławska 27, **p. Markowska Helena** zł 55.-, jej współpracownicy zł 15.-; Kierownik sklepu **w Pruszkowie**, ulica Bolesława Prusa **p. Feldman Maciej** zł 25.-; Pracownicy fizyczni w Chełmku złożyli zł 501.85.

Dotychczas zebrano:

pracownicy fizyczni w Chełmku	.	.	.	zł	6.684.-
umysłowi	.	.	.	zł	8.786.-
kierownicy sklepów i personelu	.	.	.	<u>zł</u>	<u>3.105.50</u>

Razem zł 18.575.50

Echo Chełmka

Tygodnik Polskiej Spółki Obuwia Bata S. A.

28 sierpnia 1938 r. Nr 33

Dalsze deklaracje na samolot.

Od kierowników sklepów i personelu sklepowego wpłynęły następujące deklaracje:

Włodzimerz : Remeszyło Jakub 35.-, Niemyski Jan 4.-, Pastuchówna Julia 6.-, Baj Władysław 5.-.

Świętochłowice: Mółka Stanisław 25.-, Kulej Józef 20.-, Mozgalik Eryka 5.-, Dzierżon Helena 5.-.

Bochnia: Horowitz Adolf 25.-, Pyciakówna Genowefa 2.-, Dylowicz Antoni 1.-.

Sarny: Gordon Ch. 25.-, Brikówna Ch. 2.-.

Jaworzno: Ludwig Karol 30.-, Kosyrz Ludwik 5.-, Kaleta Edward 5.-, Piórko Jan 2.50.-, Tyrna Franciszek 2.50.-.

Siedlce: Manuszewski Witalis 50.-, Zbucka Leokadia 5.-, Stocki Józef 1.-.

Kowel: Cukierman Leon 50.-, Kodeńczuk Włodzimierz 7.-, Nieprzecka Zofia 7.-, Żurawski Antoni 4.-.

Świecie: Drzycimski Władysław 5.-.

Koło: Karaszewski Józef 15.-, Wcisła Jadwiga 3.-.

Pułtusk: Oleksiak Jan 15.-, Słowikowska Irena 2.-.

Grajewo: Kinkiel Platon 10.-, Domańska Apolonia 2.50.-.

Warszawa, Puławska 27 : Bielecki Bronisław 5.-, Łepkowska Jadwiga 5.-, Choromańska Jadwiga 2.-, Kuśmirek Stanisław 3.-.

Toruń : Widomska Wanda 5.-, Grósówna Stefania 5.-, Widomski Michał 10.-, Kusiewicz Kazimierz 5.-, Tykarski Bogusław 5.-, Wasiak Waclaw 2.-, Kłoh Jan 10.-, Karoszewski Waclaw 5.-, Kilanowski Jan 2.-, Sosyński Józef 2.-, Guzicki Maksymilian 2.-.

Tczew: Orlikowski Bronisław 50.-, Kowaleswka Eryka 5.-, Muszyński Paweł 5.-, Wojtaś Walerian 5.-, Płynkowski Alfred 5.-.

Toruń II : Zieliński Stefan 15.-, Zielińska Pelagia 3.-.

Grodno: Żyw Maksymilian 50.-, Gołubkówna Genowefa 6.-, Jandziński Stanisław 2.-, Pawluczek Leokadia 5.-, Hagiel Kazimierz 2.-.

Nakło: Janowiak Stanisław 15.-, Mróz Piotr 2.-.

Końskie: Sierka Henryk 25.-, Masłowski Henryk 1.-.

Gostyń: Gawronski Leon 20.-.

Międzyrzec: Fruziński Gerard 10.-, Fruzińska Stanisława 10.-.

Warszawa – Praga, Targowa 66: Kahan Roman 5.-, Kondratowicz Wanda 5.-, Krymkiewicz Leon 5.-, Możdżyńska Sabina 5.-, Gutmajstrówna Maria 5.-, Walczewska Felicja 5.-, Rebisz Józef 5.-, Lech Wincenty 5.-, Zbyszyńska Franciszka 3.-, Świdorska Janina 3.-, Cieśla Kazimiera 2.-.

Gniezno: Wachowiak Tomasz 50.-, Basiński Jan 4.-, Hernacka Janina 2.-.

Krasnystaw: Mysakowski Jan 10.-, Basińska Janina 3.-.

Chojnice: Stendera Franciszek 50.-, Trzebiatowska J. 3.-.

Warszawa, Grójecka 53: Głęcki Tadeusz 5.-, Wieczorek Maria 5.-.

Żychlin: Gust Leonard 30.-.

Nowy Targ: Widlarz Tomasz 50.-, Handzlówna Władysława 10.-, Karczewicz Mieczysław 10.-, Konior Jarosław 10.-, Watycha Józef 10.-, Stopa Józef 15.-.

Piotrków: Hajdasiński Jan 25.-, Hajsasiński Jan II 3.-, Hajdasińska Wanda 3.-, Pietrzak Maria 3.-, Ostrowicz Antoni 3.-.

Srem: Nowak Stefan 15.-, Łukaszewicz J. 2.-, Płociennik J. 2.-.

Piasieczno: Kalinowski Cz. 14.-.

Aleksandrów Kujawski : Krzyżanowski Franciszek 10.-.

Skarżysko- Kamienna: Kosiakiewicz Stanisław 30.-, Ginterówna Daniela 5.-, Kuliński Czesław 5.-, Pieńkowski Michał 5.-.

Razem 1,125.50 zł.

Echo Chełmka

Tygodnik Polskiej Spółki Obuwia Bata S. A.

4 września 1938r. Nr 34

Dalsze deklaracje na samolot.

Od kierowników sklepów i personelu wpłynęły następujące deklaracje:

Lipno : Madziński Wiktor 10.-, Wolnowski Zygmunt 5.-.

Janów Śl .: Mrozik Ryszard 25.-, Pyłaczówna Monika 3.-.

Lwów , Gródecka 50 : Smuda Eryk 50.-, Tyczyński Tadeusz 10.-, Senyszyn Marian 10.-, Tołłoczko Zosia 10.-, Kosiewicz Władysław 5.-, Skórniwicz Franciszek 10.-, Wołoszyn Bazyli 5.-.

Suwałki : Petz Michał 15.-, Góldowska Regina 3.-.

Białystok : Waksman Józef 60 .-, Sapoczkowska Liza 4.-, Skalska Czesława 4.-, Sobolewska Janina 5.-, Wilamowska Walentyna 3.-, Kudriaszow Wsiewołod 4.-, Zaremba Antoni 5.-, Pierzchała Franciszek 2.-.

Szamotuły : Domachowski Zdzisław 20.-, Durkówna Maria 2.-, Biedny Franciszek 2.-.

Wilno III : Piechutowski Jan 15.-, Moźnówna Tatiana 3.-.

Ostrów Mazowiecki : Urbański Jan 25.-, Sasinowski Roman 5.-.

Łódź , Główna 48 : M.Terkil 50 .-, Gabiś Leon 10 .-, Watorowska 4.-, Melon Jan 2.-, Szamatek 3.-.

Łódź, Piotrowska 63 : Steiner Marek 100.-, Chojnacka Julia 5.-, Gostkowska Weronika 5.-, Billert Jadwiga 5.-, Keller Ella 5.-, Chłudziński Władysław 5.-, Bartosik Tadeusz 5.-, Cieślakówna Adamina 5.-, Tatarowska Maria 5.-, Szpecht Guta 5.-, Popiołkówna Łucja 5.-, Kaczmarek Walenty 3.-, Lewandowski Stanisław 5.-, Cięcierski Wacław 5.-, Gruszczyński Stanisław 5.-, Świniarski Ludwik 5.-, Szumny Władysław 5.-.

Puławy : Fink Juliusz 20.-, Matraszek Józef 2.-, Epstein Sonia 5.-.

Jarocin : Jakuboszczak 20.-, Szymczakówna 3.-, Jarocki 5.-.

Grodzisk Maz .: Maciejewski M. 15.-, Osiecki Tadeusz 1.50 , Majewska Stanisława -.50.
Bolechów : Nistel Marian 5.-, Mikusiewicz Grzegorz 2.-.
Dolina : Ruder Anna 5.-, Jaroszyński Adam 1.-.
Łódź , Piotrowska 4 : Rubinsztejn Michał 50.-, Wotowska Maria 5.-, Dudzianka Eugenia 5.-, Michałkiewicz Stan 3.-, Schwenn Erwin 2.50, Olszycki Feniks 5.-.
Wilno IV: Symkowicz Piotr 20.-, Bochwachówna Nadzieja 4.-.
Łowicz : Koczorowski Tadeusz 5.-, Brzozowska Helena 2.-, Kurcberg Szyja 1.-.
Żyrardów: Wikło Kazimierz 25.-, Mrówczyński Czesław 3.-, Obrzydowska Jadwiga 2.-.
Inowrocław: Grembowicz Stanisław 20.-, Skrzypczyńska Jania 5.-, Romińska Felicja 5.-, Sobieralska Aniela 2.-, Skowroński Jan 5.-, Domżański Stanisław 3.-, Giese Józef 3.-.
Grodzisk Wlkp.: Minisjew Szymon 25.-, Słodzinka Marian 2.-, Finz Jan 2.-.
Tarnowskie Góry: Nowak Marian 35.-, Oleś Franciszek 5.-, Musiał Konrad 5.-, Sitkówna Anna 5.-.
Nowa Wieś: Śmielek Stefan 100.-, Bieniek Henryk 5.-, Sadlok Ludwik 3.-, Kotzolt Róża 2.-, Wesolikówna Hilda 2.-.
Ruda Śl. : Wojciechowski Stanisław 15.-.
Radziwiłłów: Lechowicz Leopold 25.-.
Lipiny Śl.: Mazur Tadeusz 20.-, Włoszówna Gerta 3.-, Wycislik Józef 5.-.
Tarnopol Zborów: Pusz Filip 10.-, Łukowa Stefania 2.-, Karpik Roman 2.-, Olejowski Roman 2.-, Jankiewicz Olga 2.-, Czabakówna Jadwiga 2.-.
Bielsk Podl.: Epsztein Sz. 10.-.
Łuków: Stendera Edward 5.-.
Środa : Szczygielski Henryk 6.-.
Szopienice: Lubos Maks 20.-, Ploch Szarlota 5.-, Perlich Jan 5.-.
Ostrów Wlkp.: Modrzyński Damazy 30.-, Byzia Franciszek 2.-, Kupczyk Edward 2.-, Matusiewska Janina 2.-, Jasiński Leon .-, Zaradniewicz Stefan 5.-.
Przemysław: Francos Wilhelm 15.-, Fink Adolf 3.-.

Echo Chełmka

Tygodnik Polskiej Spółki Obuwia Bata S. A.

4 września 1938 r. Nr 34

480 złotych na samolot.

Z okazji imienin kierownika oddziału gumowych **p. Ludwika Nowotnego**, jego współpracownicy, chcąc uczcić dzień swojego Patrona, urządzili zbiórkę na samolot, która przyniosła kwotę 480 złotych i równocześnie złożyli życzenia imieninowe. Podajemy nazwiska ofiarodawców:

P. Czyłok W.- 60.-, p. Iwanek – 60.-, p. Sworzeniowski Fr. 50.-, p. Pernal – 50.-, p. Nowak 50.-, p. Żelazny K. - 50.-, p. Mucha – 40 .-, p. Bębenek A. - 30.-, p. Adamczyków St.- 30.-, p. Jarosz E. - 30.-, p. Barański J. - 30.-.

Echo Chełmka

Tygodnik Polskiej Spółki Obuwia Bata S. A.

11 września 1938 r. Nr 35

Dalsze deklaracje na samolot.

W dalszym ciągu ofiar na samolot BATA kierownicy sklepów oraz personel zdeklarowali następujące kwoty :

Kościan : Piszczkiewicz Franciszek 20.-.

Pabianice : Rychłowski Julian 25 .-, Zagórska Aurelia 5.-, Błotna Józefa 1.-,

Jakubowski Franciszek 3.-, Rychłowska Stanisława 5.-.

Sochaczew : Bukrym Józef 10.-.

Pleszew : Stempkowski Mikołaj 10.-.

Kalisz : Hermelin Mieczysław 50 .-, Maciejowska Natalia 2.-, Wójcik Stefan 2.- ,
Kołodziej Antoni 5.-,Kazimierczak Józef 2.-, Szymczak Henryk 2.-, Czerniakówna
Stanisława 2.-,Papuziński Zygmunt 2.-.

Wieluń : Lisiecki Tomasz 25.-, Śmigieliska Zofia 2.-, Uznański Józef 1.-.

Warszawa , Długa 30 : Szczebakowska Jadwiga 5.-,Gładkiewicz Irena 3.-
,Werbanowska Irena 3.- , Baranówna Czesława 5.-, Mielcarz Andrzej 5.-.

Drohobycz : Neubau Salo 20 .- , Kadłubkiewicz Jadwiga 2.-, Dubis Tadeusz 2.-,
Kowalik Wasyl 2.-.

Janów Lub . : Szczerisz Zygmunt 5.-, Dworak Antoni 2.-, Szwedo Franciszek 2.-.

Lida : Kunkiewicz Marian 8.-, Juchniewicz Albert 2.-, Kunkiewicz Anna 2.-.

Święciany : Pławiński Henryk 4.-,Grodzka Adela 2.-, Kirkuć Zygmunt 2.-.

Borysław : Sossa Tytus 50.-, Ziobrowski Władysław10 .-, Buranowski Mirosław 5.-,
Semionyk Antoni 4.-, Szypetnik Jan 4.-, Ziobrowska Zofia .-, Florkówna Jadwiga 2.-.

Mikołów : Kucharski Wiktor 50.-, Reis Antoni 5.-, Gajda Antoni 5.-.

Tarnów : Fedewicz Mirosław 50 .-, Pielka Stefan 5.-, Szafińska Krystyna 5.-, Jarnicka
Czesława 5.-, Kosiba Wojciech 5.-.

Delatyn : Machliś Leon 15.-, Neuman Oskar 2.50.

Mielec : Jaskółka Eugeniusz 25.-.

Dubno : Rases Henryk 50.-, Mikołajczyk Eugeniusz 5.-.

Brody : Blaustein W. 25.-, Kondur Jerzy 5.-.

Zamosć : Łuczko Marian 30 .-, Neściorowa Helena 5.-, Fijałek Franciszek 2.-.

Sandomierz : Nowak Franciszek 50 .-, Motyka Maria 5.-.

Borszczów : Sorokopud Aleksander 25.-, Romaniuk Aleksander 5.-.

Baranowicze : Armarnik M. 30.-,Czernomorec Berta 3.-, Okulewicz Jadwiga 3.-,
Aleksiejew Włodzimierz 3.-.

Smorgonie : Czerwenka Walter 20 .-, Żuk Piotr 3.-, Sadowski Antoni 2.-.

Głębokie : Kożuchowski Bolesław 5.-.

Lubliniec : Tarnawczyk Włodzimierz 16.-, Moroniówna Maria 3.-.

Poznań , Plac Wolności 8 : Orzechowski Leon 150.-, Gremplewska Helena 10.-,
Stemderówna Maria 10.-, Borowska Jadwiga 10.-, Lewandowska Wanda 10.-, Patan
Kazimierz 10.-, Sowiński Michał5.-, Makowska Bronisława 5.-, Prymasówna Olga 5.-,
Strzelecka Helena 5.-, Radlińska Maria 5.-, Pochroniówna Irena 5.-, Słoniakówna Marta
5 .-, Kasprzak Witold 5.-, Borowski Witold 5.-, Zieliński Eugeniusz 5.-, Nowak Antoni 5.-
, Zielińska Mirosława 5.-, Pokrywka Stefania 5.-, Ławniczak Mieczysław 2.-, Jeziółkowska
3.-, Szymański Jan 10 .-,Szymański Michał5.-, Janke Edward 5.-, Nuska Kazimierz 5.-,
Cebulski Kazimierz 5.-, Wylegała Władysław 5.-, Biniak Wojciech 5.-, Kotłęga Paweł 5.-.

Wilno , Wielka : Bauer Owadia 150.-, Stefanowicz Jan 5.-, Barcewicz Romuald 5.-,
Rosental Marian 5.-, Kabakówna Helena 3.-,Achranowicz Jadwiga 3.-, Maincówna Gienia
3.-, Żukowska Bronia 5.-, Borowska Władysława 3.-, Lisowska Eleonora 1.-, Rutkowski
K. 1.-.

Tuchola : Szapański Bronisław 5.-.

Płock : Brzostowicz Franciszek 20.-, Weberówna Adela 5.-, Brzostowicz Roman 6.-.

Chropaczów : Kierownik sklepu 15.-,Nastulla Henryk 3.-, Skowronek Adelajda 1.50.

Rydułtowy : Thron Leopold 25.-, Piechota Wilhelm 5.-, Czyżówna Marta 2.-.

Pszów : Dziubiński Hieronim 15.-.

Sucha : Kasprzyk Józef 15.-.

Pszczyna : Jagniszczak Aleksander 25.-,Chromikówna Jadwiga 3.-, Michalski Robert
2.50, Szczepanek Paweł 2.50 .

Krosno : Fafara Filip 20.-, Leśniakówna Jadwiga 5.-, Szymański Stanisław 5.-.

Kolbuszowa : Zemła Józef 5.-, Machał Szafran 1.-.

Sokal : Budlak Tadeusz 10.-, Bajkówna Stefa 1.-, Woźniak Emil 3.-, Rothfleist Klara

2.-.

Mysłowice : Kuś Ludwik 20 .-, Mokry Maria 2.-, Widzówna Stanisława 2.-, Sorek Józef 2.-, Lorniszek Józef 2.-.

Cieszyn : Brudny Alojzy 30.-, Wawreczka Hildegarda 5.-, Jandanrek Lydia 5.-.

Irena -Dęblin : Gneszczyk Jan 15.-, Białasiewiczówna Krystyna 2.-.

Wilno II : Lewin leon 100.-, Kłagiszówna 5.-, Mitinkówna L. 5.-, Wołyńcówna J. 3.-, Szepietówna Ap. 5 .- , Lisowska Franciszka 5.-, Witkowska W. 2.-, Kikutis 2.-, Drozdowski St.5.-, Romanienko M. 5.-.

Lubartów : Kamiński Mirosław 20.-, Romański Zdzisław 5.-.

Zakopane : Różalski 25.-, Zańczakówna Maria 5.-, Synowiec Józef 3.-, Barcik Zofia 3.-, Pałka Anna 1.-, Trygar Szymon 5.-, Pałka Stanisław 1.50 .

Brodnica : Goliński Augustyn 25.-.

Błonie : Kolasiński Jan 10.-.

Warszawa , Marszałkowska 42 : Kabulska D.3.-, Stępień Zofia 3.-, Kołakowski Jerzy 2.-.

Kielce : Nawrocki Bolesław 100.-, Majchrzakówna Janina 5.-, Nawrocka Teresa 5.-, Bujak Roman 10.-, Dąbrowski Seweryn 5.-, Calicki Edward 5.-, Rogulówna Halina 4.-, Reroń Stanisław 10.-, Bujak Maria 2.-.

Rohatyn : Szewczuk Stan . 10.-.

Myślenice : 10 .-.

Kamionka Str. : Fedewicz Zenon

Pińsk : Szoor Jakub 30.-, Wąsowska Maria 5.-.

Prużana : Kowal Zygmunt 20 .-.

Kałusz : Ruder Herman 5.-, Niedźwiedzka Olga 2.-, Petiszka Józef 1.-, Kram Rudolf 2.-.

Luniniec : Skrzyński K. 15.-.

Skawina : Jakubczyk Aleksander 10.- Figlarzówna Józefa 1.50.

Lwów IV : Kłymentko Józef 25.-.

Kobryń : Tanenbaum Natan 20.-, Naumowicz luba 3.-, Ciura Stanisław 3.-, Kacyfirek Wacław 1.-.

Żółkiew : Spann karol 8.-.

Jasło : Mika Wiktor 25.-.

Ostrołęka : Jeziorowski Leon 10.-, Denkiewiczówna Leonia 5.-.

Lwów I : Peitzer Artur 100.-, Rap Leopold 20.-, Zobel Antonina 15.-, Pohribna Hala 10.-, Pawełek Janina 10.-, Trembecka Krystyna 15.-, Jasiński Michał3.-, Henryk Wasyl 5.-, Stromecki Dymytr 5.-.

Buczacz : Schindler Jerzy 25.-, Dereszowski St . 5.-, Mochnaty Roman 4.-, Mochnaty Włodzimierz 1.-.

Słonim : Teubenfeld N. 25.-, Pietruszko Jan 5.-, Mucharski M.5.-.

Tłumacz : Olejko Józef 20.-, Boczarski Tadeusz 5.-.

Pracownicy umysłowi w Chełmku złożyli na samolot następujące kwoty:

Kubiścik Józef 60.-, Bialek Franciszek 60.-, Guszczyk Józef 60.-, Krawczyk Ireneusz 50.-, Sewier Arnold 50.-, Błutko Karol 50.-, Mazur Kazimierz 50 .-, Tomera Jan 50 .-, Frankowski Józef 50.-, Pająk Bronisław 50 .-, Pactwa Franciszek 50.-, Nowak Tadeusz 50 .-, Nowak Mieczysław 50.-, Kasprzycki Tadeusz 50 .-, Grabczak Józef 50 .-, Kamiński Bolesław 50 .-, Skrzynecki Mieczysław 50.-, Kasprzak Marian 50.-, Kurek Eryk 50 .-, Szafranski Jan 50 .-.

Do łańcucha ofiar dołączył się również naczelnik urzędu pocztowego w Chełmku **p.Antoni Nowosielski** , który złożył na samolot kwotę zł 10 .-.

Razem od kierowników sklepów i personelu wpłynęło8.006.-
Od pracowników fizycznych w Chełmku 8.553.-
Od pracowników umysłowych w Chełmku 9.816.-
Razem 26.375.-

Echo Chełmka
Tygodnik Polskiej Spółki Obuwia Bata S. A.
18 września 1938 r. Nr 36

Dalsze deklaracje na samolot.

W dalszym ciągu ofiar na samolot kierownicy sklepów i personel złożyli następujące kwoty:

Kozienice: Gotałka Andrzej 15.-.

Kraków, Krakowska 21: Steiner Owadzie 75.-, Heutschel Stefania 9.-, Gurmanik Anna 8.-, Witkowski Klemens 8.-.

Radom: Głowacki Jerzy 75.-, Król Maria 20.-, Podwalińska W. 20.-, Sokołowska Ed. 10.-, Lewandowska Józefa 10.-, Stefański Michał 20.-, Kowalczyk St. 10.-, Koziół Wł. 5.-.

Rypin: Szczodrowski Bolesław 10.-, Jezierska Janina 5.-.

Trzebinia : Reich Aleksander 25.-, Jaworska Maria 3.-, Płatek Stan. 3.-.

Chełmno: Wantowski Bronisław 10.-.

Poznań: Gabiś Leon 20.-, Alankiewicz 3.-, Makowska 3.-, Cebulski 5.-.

Mołodeczno : Kamiński K. 4.-.

Stryj : Laufer Joachim 20.-, Hretczakowa Olga 2.-, Humeniuk Olga 5.-, Kobylińska Janina 2.-, Fedoriw Wasyl 5.-, Macygin Piotr 5.-, Nykołyn Piotr 2.-, Paruta Piotr 5.-, Maruszczak Aleksander 1.-.

Lwów II Halicka : Jeneralczyk Władysław 50.-, Reiterówna Helena 5.-, Drozdowska Władysława 5.-, Ślusarzówna Janina 5.-, Belczykówna Stanisława 3.-, Szewczenko Józef 3.-, Seniura Aleksander 1.50, Michalewicz Józef 8.-, Zubek Jan 5.-, Woroniak Józef 5.-.

Wielkie Hajduki : Mrowiec Józef 25.-, Śmieja Józef 5.-, Szary Małgorzata 5.-.

Przemyśl: Kosibowicz Wład. 50.-, Rubinfeld Samuel 5.-, Michówna Helena 5.-, Uchwałówna Maria 3.-, Tkaczyszyn Michał 2.-, Huber Franciszek 2.-, Pejko Mikołaj 2.-, Gocka M. 1.-.

Janów Lubelski: Szczerbisz W. 5.-.

Strumień: Pustówka Paweł 10.-.

Kazimierz : Russ Stanisław 10.-.

Kołomyja : Backtrog Leon 50.-, Schärf Róża 5.-, Kasprzak Maria 4.-, Konsul Marta 3.-, Schuster Zygmunt 3.-, Kobylecki Piotr 2.-.

Warszawa, Wolska 89: Kazimierczak Stefan 5.-, Lipińska Barbara 5.-, Wasilewska Teodozja 5.-.

Tarnobrzeg: Krupiński Jan 20.-, Stojowski Stefan 5.-, Mrozówna Maria 5.-.

Piekary Śl.: Pillar Ernest 25.-, Polakówna Maria 3.-, Banisch Ernest 2.-.

Śniatyń : Boženker Jakub 10.-.

Chrzanów : Jagła Edmund 50.-, Lipińska Gertruda 5.-, Kotówna Helena 3.-, Niemczyk Jan 5.-, Piórko Kazimierz 5.-, Jeleniowa Maria 1.-.

Wołomin: Jaszczak Aleksander 15.-, Jaszczak Leon 10.-.

Tomasz Maz.; Piwowski Alojzy 16.-, Piwowska M. 5.-, Gwadera Paweł 1.-.

Szczebrzeszyn: Orzechowski Franciszek 2.-, Szpirówna M. 1.-.

Siemianowice : Fürst Albert 50.-, Grząba Stanisław 5.-, Szymiec Witold 1.-, Friese

Krimhilda 3.-, Stognieff Anna 1.-.

Łuck : Bojmelówna Tonia 10.-, Dedora Miler 15.-, Król Michał 15.-, Wacnik Walenty 5.-, Witoch Aleksander 5.-, Eilberg Juliusz 100.-.

Drohiczyn: Jaworski 2.-.

Krzeszowice: Franczyk Andrzej 25.-.

Stanisławów : Pusch Paweł 50.-.

Łódź III: Szubert Franciszek 50.-, Glatt Dora 5.-, Gendek Adam 2.-.

Lwów I: Gwozdecka Maria 15.-.

Gorlice: Głuch Mieczysław 25.-, Jankowski Bolesław 2.-.

Sanok: Burczyk Kazimierz 5.-, Mroczkówna Józefa 2.-, Bigos Józef 1.-.

Jarosław: Dicker Marek 25.-, Dąbrowska Albina 3.-, Rogalski Michał 2.-.

Czechowice: Janikówna Kazim. 50.-.

Wilejka: Brzostowski Marian 15.-, Dubicka Janina 2.-.

Gdynia II: Kotlenga Franciszek 50.-, Szmagliński Jan 5.-, Wróblewski Edmund 5.-, Hajduk Zygmunt 2.-.

Szydłowiec: Kuperman Dora 5.-.

Zawiercie: Goldstein 50.-, Dworaczkówna Natalia 5.-, Wnuk Stanisław 5.-, Miłochówna Helena 3.-.

Nowogródek: Zaremba Konstantyn 35.-, Zienkowiczówna Ludwika 10.-, Bieniasz Krzywiec Józef 5.-, Moskalewicz Walentyna 1.-.

Przeworsk: Wcześni Alfons 3.-, Koba Stanisław 50.-.

Krzemieniec: Kryze Jerzy 25.-, Szejnowrceł N. 5.-, Kupcewicz J. 1.-.

Stanisławów: Idzikowska Halina 5.-, Wojnarowicz Tadeusz 5.-, Mirczuk Teofila 5.-, Dworzańska Zofia 5.-, Lamboj Leopold 5.-, Kohutiak Aleksander 5.-, Krymiński Piotr 3.-.

Wodzisław : Farbaniec Jan 20.-.

Czortków: Wieselberg Jakub 50.-, Wojtaszówna Bronisława 10.-, Kratus Kazimierz 10.-, Tylkówna Maria 5.-.

Katowice II: Puchałka Franciszek 20.-, Rachwałówna Bogusława 5.-, Błaszczuk Mieczysław 5.-.

Wolsztyn: Rzeźniczakówna Marta 2.-, Mader Józef 2.-.

Mława: Śpiewak Dydia 20.-, Kruszyński Jan 3.-, Kruszyńska Saturnina 2.-.

Sieradz: Szczurek Władysław 5.-, Idasiakówna Lidia 2.-.

Kobryń: Tanenbaum 27.-.

Opatów: Sawczak Jan 10.-.

Bieruń Stary: Żur Adolf 10.-, Młócek Rafał 3.-.

Do zbiórki przyłączyli się również dzieci kierownika sklepu w Świeciu **p. Marchewki - Jerzy i Marcin**, którzy założyli skarbonkę i obiecują, że po napełnieniu jej prześlą całą zawartość na samolot „Bata”.

Razem od kierowników sklepów i personelu wpłynęło9.901.50

Od pracowników fizycznych w Chełmku 9.052.20

Od pracowników umysłowych w Chełmku 9.816.00

Razem 28.769.70

Echo Chełmka

Tygodnik Polskiej Spółki Obuwia Bata S. A.

2 październik 1938 r. Nr 38

2 października naszym świętem

Zbliżył się dzień, w którym przekażemy armii samolot RWD 13.

Myśl ufundowania samolotu, rzucona przez „Rodzinę Szewską”, znalazła gorące uznanie

, to też oprócz członków „Rodziny Szewskiej, do zebrania odpowiednich funduszy przystąpili pracownicy umysłowi w Chełmku oraz kierownicy i personel sklepów.

Wspólnym wysiłkiem złożyliśmy ofiarę na rzecz armii, dając tym dowód umiłowania jej i gotowości ponoszenia największych ofiar dla Ojczyzny.

RWD 13, który zostanie armii przekazany – należy do najlepszych samolotów turystycznych świata. Posiada konstrukcję drzewo – metalową, miejsce na trzy osoby, silnik Walter Major 4, moc 130 Km, szybkość maksymalną 210km na godz. Samolot przyleci 2 października rano na łąki za kolonią, po stronie stacji kolejowej, nie daleko mostu. Tam też zostanie uroczystie przekazany przedstawicielom armii i wystawiony na pokaz publiczności, poczym odleci do swego miejsca przeznaczenia. Na kadłubie widnieć będzie napis głoszący, że samolot ten został ufundowany przez pracowników firmy Bata.

Osobną uroczystością będzie poświęcenie i wręczenie sztandaru „Rodzinie Szewskiej”. W końcu nastąpi poświęcenie przedszkola, wybudowanego przez firmę, w którym znajdują również pomieszczenie pierwsze dwie klasy szkoły powszechnej, kursy języków obcych i inne doksztalające kursy oświatowe i zawodowe.

Program uroczystości jest następujący:

Godz. 9. Zbiórka pracowników firmy Bata na placu przed halami.

Godz. 9.30. Pochód zebranych na lotnisko.

Godz.10. Uroczysta Msza św. połowa. Po nabożeństwie poświęcenie samolotu i wręczenie tegoż przez Komitet Obywatelski. Wpisanie się Rodziców Chrzestnych do Księgi Pamiątkowej.

Poświęcenie sztandaru, wbijanie gwoździ i wręczenie przez Kuratora Związku „Rodzinie Szewskiej” oraz wpisanie się Rodziców Chrzestnych do Księgi Pamiątkowej.

Godz. 11.30. Wymarsz pochodu na kolonię, gdzie odbędzie się poświęcenie Przedszkola.

Godz. 12.30. Defilada grup umundurowanych i pracowników przed Władzami i sztandarem.

Godz. 13. Wbijanie gwoździ do tarcz oraz wpisywanie się do Ksiąg Pamiątkowych.

Wspólne śniadanie.

Echo Chełmka

Tygodnik Polskiej Spółki Obuwia Bata S. A.

2 październik 1938 r. Nr 38

Dalsze deklaracje na samolot

W dalszym ciągu ofiar na samolot Bata, wpłynęły od kierowników sklepów i personelu następujące deklaracje:

Kościerzyna: Glinka Marcin 20.-, Saath Wanda 1.-.

Skoczów: Szypuła Eryk 30.-, Malisch Hilda 5.-, Goryłówna Elżbieta 2.-, Wojtas Józef 5.-, Waliczek Antoni 2.-.

Kęty: Grygierczyk Antoni 10.-, Grygirczyk Alojzy 2.-, Grabecki Stanisław 2.50.

Podgórze: Antolczyk Józef 20.-, Kamińska Agnieszka 5.-, Mazurkiewicz Władysław 7.-.

Kraków, Floriańska: Friedrich Maksym 100.-, Kalitowska 5.-, Grudzieniówna 5.-, Langerówna 5.-, Tarnawska 5.-, Jamelowa 5.-, Fitzke 5.-, Kozera 5.-, Piszczkiewicz M. 5.-, Jarczakówna 5.-, Bardelówna 5.-, Piszczkiewicz J. 3.-, Maluszewska 3.-, Duzel 3.-, Florczyk 5.-, Szarówna 2.-, Horowitz A. 14.-.

Warszawa, Marszałkowska 137: Dr Opacki K. 25.-, Gellówna Aniela 5.-, Gellówna Halina 5.-, Armarnik Tunia 5.-, Błoński Andrzej 5.-, Cohn Ludwika 5.-, Dec Henryka 5.-, Elbaum Cecylia 5.-, Leska Maria 5.-, Lewandowska Cecylia 5.-, Masyra Włodzimierz 5.-, Miernicka Maria 5.-, Motyka Stanisław 5.-, Neumark Liza 5.-, Olejnik

Janina 5.-, Olesiak Stefan 5.-, Pierogońcew Halina 5.-, Radomska Józefa 10.-, Romaniuk Kazimierz 5.-, Rysińska Janina 5.-, Szarek Czesław 5.-, Zawadzka Maria 5.-, Andrzejewska Maria 10.-, Duszak Apolonia 10.-, Polirsztok Ola 10.-, Skorupka Janina 10.-, Wasilewska Teodozja 10.-, Bandyk Jadwiga 5.-, Wilczyńska Zofia 5.-, Dolińska Maria 2.-, Czarnecki Stanisław 8.-, Dec Henryk 5.-, Konradowicz Władysław 2.-, Kruba Józef 20.-, Michałowski Stanisław 10.-, Okrzeja Franciszek 5.-, Plewiński Józefat 7.-, Polak Józef 2.-, Stawiński Stanisław 8.-, Woźniak Jan 10.-, Woźniak Marian 2.-, Gers Marian 2.-, Brodowska Anna 5.-, Federowicz Anna 5.-, Figlówna Wanda 5.-, Gers Halina 3.-, Kalisiak Jerzy 2.-, Rozmaryn Halina 15.-, Samulski Witold 5.-, Staniewski Stanisław 4.-, Światłowski Mieczysław 10.-, Sztanderska Antonina 5.-, Trypus Zdzisław 5.-, Walczewska Maria 5.-, Bąk Władysław 3.-, Bielecki Jakub 2.-, Czajka Stanisław 10.-.

Echo Chełmka
Tygodnik Polskiej Spółki Obuwia Bata S. A.

9 październik 1938 r. Nr 39

Ostatnia lista deklaracji na samolot

Warszawa: P. Władysław Berkel zł 100.-, Bierkowski 7.-.

Chełmża: Ćwielong Józef 20.-, Hoppówna Elżbieta 5.-, Wielgus Jan 2.-, Kowalewski Władysław 3.-.

Rzeszów: Lehrfeld Bernard, Borkówna Janina, Pałkówna Bronisława, Riesplerowa Stanisława, Wiśniewski Bronisław, Ziolkówna Helena, Klus Ludwik zł 70.-.

Rawicz: Macoszek Teofil 15.-.

Włocławek: Kompelówna Ruta 5.-, Nowakówna G. 3.-, Polcyn 3.-.

Żywiec: Grüning Adela 15.-, Zworoszczak Zbigniew 5.-, Kudzia Franciszek 2.-, Białkówna Elżbieta 1.-, Piotrkowski Józef 1.-, Korczak Alojzy 1.-, Wincenty Jasek 1.-.

Przasznych: Janowski Stanisław 1.-.

Nowy Sącz: Grossmann Gustaw 30.-, Sąsiadek Tadeusz 5.-, Szafranówna Oleńka 3.-, Antkiewiczówna Maria 5.-, Wczesny Walenty 2.50, Poręba Maria 2.-.

Mogilno: Obiała Leon 10.-, Maciejewska 3.-.

Toruń: Widomski 50.-.

Krotoszyn: Matuszczak Franciszek zł 20.-

Echo Chełmka
Tygodnik Polskiej Spółki Obuwia Bata S. A.

16 październik 1938 r. Nr 40

Jeszcze deklaracje na samolot

W uzupełnieniu listy deklaracji na samolot „Bata”, podajemy deklaracje, które zostały pominięte w spisie, a to:

Kierownik sklepu w **Białej Podlaskiej** p. **Włodzimierz Stochel**, złożył 50.- zł.

Kier. Sklepu w Częstochowie, **Stanisława Parcer** 30.- zł, a personel : Zdzisław Janiszewski 3.- zł, H. Bryzekówna 5.- zł, Z. Jędrykówna 5.- zł, Emilia Parcerówna 5.- zł, E. Wojtala 2.- zł, Stefan Trybek 5.- zł, Mika Zygmunt 3.- zł.

Przekazanie samolotu „Bata” Aeroklubowi Krakowskiemu

W niedzielę 30 października odbyło się w Czyżkach koło Krakowa przekazanie Aeroklubowi Krakowskiemu samolotu R. W. D. 13, ofiarowanego przez współpracowników Polskiej Spółki Obuwia Bata Woj. Okręgu LOPP. w Krakowie. W uroczystości uczestniczyli wojewoda krakowski dr Tymiński, p. wicewojewoda dr Małaszyński jako prezes Aeroklubu Krakowskiego, Krakowskiego. wiceprezydent miasta dr Klimecki, starostowie grodzki Wojnarowski i powiatowy dr Łach, przedstawiciele władz wojskowych z płk. Witozeńcem na czele, jak również członkowie harcerskiej eskadry lotniczej i zaproszeni goście.

P. wicewojewoda dr Małaszyński wygłosił przemówienie, dziękując w imieniu Aeroklubu, za ten dar pracownikom f-my Bata, po czym wręczył kuratorowi „Rodziny Szewskiej” p. płk. Podgórskiemu dyplom honorowy dla „Rodziny”.

Archiwalne fotografie z uroczystości przekazania samolotu z 2 października 1938 r.
/zbiory elektroniczne MOKSiR/

